

NÁVRH NA VYUČOVÁNÍ PRO SŠ

CÍLOVÁ SKUPINA:

gymnázium (16–19 let), výuka v rámci hodin dějepisu, ev. semináře (příprava na maturitu)

RVP:

Člověk a společnost.

Dějepis – Starověk – Naše země a ostatní Evropa v době římské; civilizovanost a barbarství; limes romanus jako civilizační hranice (student popíše určující procesy a události; uvede významné osobnosti starověkých dějin).

DÉLKA TRVÁNÍ:

45 minut (jedna vyučovací hodina)

POMŮCKY:

přístrojové vybavení – interaktivní tabule, ev. tablety; tužka a papír pro každého studenta. V případě, že není k dispozici interaktivní tabule nebo jiné odpovídající přístrojové vybavení (např. notebook, projektor), je možné předem vybrané obrázky nebo text vytisknout. Studenti papír a tužka / propisovací pero.

VÝUKOVÉ METODY:

metody slovní (monologické – vyprávění, dialogické – diskuze); metody názorně – demonstrační (předvádění a pozorování, práce s obrazem, textem, počítači).

PRŮBĚH:

Evokace (délka 5 min.)

Přednášející zahájí hodinu několika dotazy za účelem vyvolání dojmu z představené látky (doba stěhování národů). Je možné také promítnout úvodní stránku virtuální výstavy pro vizualizaci a rozpróduení debaty. Studenti odpovídají jednoslovně nebo krátkými větami. Cílem je odpovědět na 5 základních otázek a vytvořit si tak přehled znalostí studentů:

- 1) Chronologické zařazení – **KDY?** Klíčová slova: říše západořímská – říše východořímská – Byzanc – raný středověk – 4. až 6. století
- 2) Geografické zařazení – **KDE, KUDY?** Klíčová slova: Evropa – přední Východ – střední Asie – Konstantinopolis – Řím - severní Afrika – střední Evropa
- 3) Kulturní a etnické zařazení – **KDO?** Klíčová slova: Germáni – Hunové – Římané – Slované – Merovejci – Langobardi – Vandalové – Frankové – „barbaři“
- 4) Politická orientace – **PROČ?** Klíčová slova: rozdělení říše římské – limes romanus – nájedy – nové státní útvary – zrození středověku

Výklad (10 min.)

Po ukončení zahajovací diskuze pedagog krátce shrne získaná data. Ve stručnosti zopakuje dějové linie a podstatné informace, aby u studentů došlo k upevnění základních vědomostí. Nyní nastává čas na využití virtuální výstavy přímo v přednášce – k zadání samostatné práce (práce s obrazem a textem).

Samostatná práce (15 min.)

Studentům jsou přečteny některé novinové články (výběr závisí na preferencích vyučujícího), nebo je mohou střídavě předčítat sami studenti. Články lze vybírat ze sekce Ohlasy dobového tisku ve virtuální výstavě Poslední Germáni v Čechách.

Poté jsou jim promítnuty vybrané hrobové celky, o kterých byla v tisku řeč (sekce Výstava ve virtuální výstavě Poslední Germáni v Čechách) a vyučující jim vysvětlí, proč ve své době vzbudily tyto nálezy tolik pozornosti (národnostní otázka). Poté je vyzve, aby se sami vžili do situace novináře a napsali dva články – reportáže o nálezech z Čelákovic. Jeden jako seriózní formu pro oficiální periodikum, druhý v bulvárním, senzacechtivém duchu. Oba články by ovšem měly obsahovat reálné informace z výstavy!

Studenti budou muset sami vyhodnotit podstatnost jednotlivých informací a vlastními slovy formulovat výsledky výzkumu, interpretovat nálezy a slovně je popsat. Naučí se přesně formulovat, spojovat souvislosti a vyvozovat z nich jasné závěry. Díky tomu si také lépe zapamatují realie doby stěhování národů a snáze si zapamatují vyučovanou látku.

Prezentace (10 min.)

Pedagog vyzve studenty, zda se někdo nechce podělit s ostatními o svůj text. Pokud ne, provede výběr.

Společné vyhodnocení (5 min.)

Po každém přečtení článků je vedena krátká debata, řízená pedagogem.